2026/2231

2.10.2026.

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2026/2231

od 1. listopada 2026.

o mjeri pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći za potporu Balkanskim medicinskim snagama

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 41. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Odlukom Vijeća (ZVSP) 2021/509 ([1]) uspostavljen je Europski instrument mirovne pomoći („Instrument”) kako bi države članice financirale djelovanja Unije u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u cilju očuvanja mira, sprečavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti na temelju članka 21. stavka 2. točke (c) Ugovora. Osobito, na temelju članka 1. stavka 2. Odluke (ZVSP) 2021/509, Instrument se upotrebljava za financiranje mjera pomoći kao što su djelovanja za jačanje kapacitetâ trećih država te regionalnih i međunarodnih organizacija povezanih s vojnim i obrambenim pitanjima.

(2) Balkanske medicinske snage (*Balkan Medical Task Force* ili BMTF) uspostavljene su kao regionalna inicijativa koja okuplja šest zemalja zapadnog Balkana, odnosno Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Sjevernu Makedoniju, Srbiju i Sloveniju, s ciljem pružanja brzog i djelotvornog odgovora zemljama ili regijama pogođenima katastrofom korištenjem već postojećih vojno-medicinskih kapaciteta država sudionica. Svaka od država sudionica na rotirajućoj osnovi preuzima ulogu „vodeće države” na razdoblje od dvije godine. Srbija tu ulogu obnaša u razdoblju od lipnja 2024. do lipnja 2026., a Sjeverna Makedonija preuzet će je u narednom razdoblju. U drugoj polovini 2021. BMTF uveo je nova interna pravila kojima se omogućuje dulje raspoređivanje radi potpore misijama i operacijama, među ostalim u okviru misija i operacija zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) izvan zapadnog Balkana.

(3) Uspostavom mjere pomoći radi opremanja medicinskih jedinica oružanih snaga zemalja koje nisu države članice EU-a koje sudjeluju u BMTF-u potrebnom opremom i materijalom Unija bi osnažila vojno-medicinske kapacitete uključenih zemalja zapadnog Balkana i ojačala multinacionalnu vojno-medicinsku jedinicu koja bi potencijalno mogla podupirati vojne operacije ZSOP-a EU-a ili vojne aspekte mirovnih operacija izvan te regije i ostvariti ciljeve NATO-a i Partnerstva za mir u pogledu kapaciteta.

(4) Mjerom pomoći ujedno bi se ojačala sposobnost zapadnog Balkana da odgovori na krize i povećala otpornost regije, čime bi se u konačnici doprinijelo regionalnoj stabilnosti, a zemljama regije omogućilo da bolje zaštite svoje stanovništvo. Njome bi se moglo doprinijeti regionalnoj suradnji i koheziji te promicati dobrosusjedske odnose na zapadnom Balkanu.

(5) U pismu od 30. travnja 2026. upućenom Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) predstavnici BMTF-a zatražili su od Unije da pruži potporu BMTF-u nabavom ključne opreme za jačanje kapaciteta njegovih medicinskih jedinica.

([1]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći i o stavljanju izvan snage Odluke (ZVSP) 2015/528 (SL L 102, 24.3.2021., str. 14., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

(6) U skladu sa zaključcima Vijeća o Instrumentu, mjerom pomoći BMTF i njegove države sudionice koje nisu države članice EU-a osnažili bi se za samostalan odgovor na krize. Okupljanjem pet zemalja zapadnog Balkana mjerom pomoći ujedno bi se doprinijelo širim ciljevima ZVSP-a i ZSOP-a u toj regiji, kao što je promicanje regionalne suradnje i dijaloga.

(7) Mjere pomoći trebaju se provoditi uzimajući u obzir načela i zahtjeve utvrđene u Odluci (ZVSP) 2021/509, a posebno u skladu sa Zajedničkim stajalištem Vijeća 2008/944/ZVSP ([2]) te u skladu s pravilima za izvršenje prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru Instrumenta.

(8) Vijeće ponovno potvrđuje svoju odlučnost u zaštiti, promicanju i ostvarivanju ljudskih prava, temeljnih sloboda i demokratskih načela te jačanju vladavine prava i dobrog upravljanja, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda, Općom deklaracijom o ljudskim pravima i međunarodnim pravom, posebno međunarodnim pravom o ljudskim pravima i međunarodnim humanitarnim pravom,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Uspostava, ciljevi, područje primjene i trajanje

1. Uspostavlja se mjera pomoći („mjera pomoći”) u korist Balkanskih medicinskih snaga (*Balkan Medical Task Force* ili BMTF) i država sudionica koje nisu države članice EU-a, odnosno Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije („korisnici”), koja se financira u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći („Instrument”).

2. Ciljevi su mjere pomoći sljedeći:

(a) osnažiti suradnju između Unije i zemalja zapadnog Balkana u području sigurnosti i obrane, među ostalim jačanjem regionalne suradnje;

(b) doprinijeti unapređenju sigurnosnih i obrambenih kapaciteta BMTF-a i njegovih država sudionica koje nisu države članice EU-a čime se jačaju opća sigurnost, otpornost i stabilnost zemalja zapadnog Balkana i bolje štiti civilno stanovništvo u krizama i izvanrednim situacijama.

3. Kako bi se ostvarili ciljevi utvrđeni u stavku 2., mjerom pomoći financiraju se sljedeće vrste opreme koja nije namijenjena za primjenu smrtonosne sile:

(a) komunikacijski i informacijski sustavi;

(b) vojno-medicinska vozila;

(c) oprema za poljske bolnice.

Mjerom pomoći financiraju se i povezani materijali i usluge, uključujući, prema potrebi, tehničko osposobljavanje i osposobljavanje u području održavanja.

4. Mjera pomoći traje 42 mjeseca od datuma donošenja ove Odluke.

([2]) Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L 335, 13.12.2008., str. 99., ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

Članak 2.

Financijski aranžmani

1. Financijski referentni iznos namijenjen pokrivanju rashoda povezanih s mjerom pomoći iznosi 10 000 000 EUR.

2. Svim se rashodima upravlja u skladu s Odlukom (ZVSP) 2021/509 i u skladu s pravilima za izvršenje prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru Instrumenta.

Članak 3.

Aranžmani s korisnicima

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) dogovara potrebne aranžmane sa svakim od korisnika kako bi se osiguralo da oni poštuju zahtjeve i uvjete utvrđene ovom Odlukom, što je uvjet za pružanje potpore u okviru mjere pomoći.

2. Aranžmani iz stavka 1. uključuju odredbe kojima se svakog korisnika obvezuje osigurati:

(a) da jedinice BMTF-a kojima se pruža potpora u okviru mjere pomoći poštuju relevantno međunarodno pravo, osobito međunarodno pravo o ljudskim pravima i međunarodno humanitarno pravo;

(b) da se imovina pružena u okviru mjere pomoći pravilno i učinkovito upotrebljava u svrhe za koje je pružena;

(c) da se imovina pružena u okviru mjere pomoći dostatno održava kako bi se osigurale njezina upotrebljivost i operativna dostupnost tijekom njezina vijeka trajanja;

(d) da se imovina pružena u okviru mjere pomoći ne izgubi ili ne prenese na osobe ili subjekte koji nisu utvrđeni u tim aranžmanima.

3. Aranžmani iz stavka 1. uključuju odredbe o suspenziji i ukidanju potpore u okviru mjere pomoći u slučaju da se utvrdi da su korisnici prekršili obveze utvrđene u stavku 2.

Članak 4.

Provedba

1. Visoki predstavnik odgovoran je za osiguravanje provedbe ove Odluke u skladu s Odlukom (ZVSP) 2021/509 i u skladu s pravilima za izvršenje prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru Instrumenta te u skladu s Integriranim metodološkim okvirom za procjenu i utvrđivanje potrebnih mjera i kontrola za mjere pomoći u okviru Instrumenta.

2. Aktivnosti iz članka 1. stavka 3. provode organizacija ITF Enhancing Human Security (ITF) i administrator za mjere pomoći.

Članak 5.

Praćenje, kontrola i evaluacija

1. Visoki predstavnik prati korisnikovo poštovanje obveza utvrđenih u članku 3. To se praćenje provodi kako bi se pružio uvid u kontekst i rizike od kršenja obveza utvrđenih u članku 3. i kako bi se doprinijelo sprečavanju takvih kršenja, što uključuje povrede međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava koje počine jedinice BMTF-a koje primaju potporu u okviru mjere pomoći.

2. Kontrola opreme i materijala nakon otpreme organizirana je kako slijedi:

(a) provjera isporuke, pri čemu potvrde o isporuci u okviru Instrumenta moraju potpisati snage krajnjeg korisnika pri prijenosu vlasništva;

(b) izvješćivanje o inventaru, pri čemu korisnici jednom godišnje moraju izvijestiti o inventaru predmeta koji su određeni sve dok Politički i sigurnosni odbor (PSO) ne procijeni da takvo izvješćivanje više nije potrebno;

(c) posjeti na licu mjesta, pri čemu korisnici Visokom predstavniku i revizorima u okviru Instrumenta moraju na zahtjev omogućiti pristup kako bi se provele provjere na licu mjesta i revizije u okviru Instrumenta.

3. Visoki predstavnik po završetku mjere pomoći provodi završnu evaluaciju kako bi se ocijenilo je li mjera pomoći doprinijela ostvarenju ciljeva utvrđenih u članku 1. stavku 2.

Članak 6.

Izvješćivanje

Tijekom razdoblja provedbe Visoki predstavnik PSO-u podnosi šestomjesečna izvješća o provedbi mjere pomoći, u skladu s člankom 63. Odluke (ZVSP) 2021/509. Administrator za mjere pomoći redovito obavješćuje Odbor za Instrument uspostavljen Odlukom (ZVSP) 2021/509 o izvršenju prihoda i rashoda u skladu s člankom 38. te odluke, među ostalim pružanjem informacija o uključenim dobavljačima i podugovarateljima.

Članak 7.

Suspenzija i ukidanje

1. PSO može odlučiti u cijelosti ili djelomično suspendirati provedbu mjere pomoći u skladu s člankom 64. Odluke (ZVSP) 2021/509.

2. PSO može preporučiti da Vijeće ukine mjeru pomoći.

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Luxembourgu 1. listopada 2026.

Za Vijeće

Predsjednik

J. O'CALLAGHAN